

Titel: Kapitel III.

Citation: "Kapitel III.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e5096/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Bidnet dommes derhos til at erstatte de ved dets Børging forarsagede Omkostninger.

§ 146.

Den, som indkaldes til at vidne for en Ret, der holdes udenfor den Underretstreds, hvori han boer eller opholder sig, og som maa tilbagelægge en længere Vej end 3 Mile paa Jernbane eller 1 Mil paa anden Maade for at naa til Retten, kan fordrø sine Rejseudgifter godtgjorte samt Taxepenge af 2 Kr. for Dagen, eller hvis det er nødvendigt at overnatte udenfor Boligen, 4 Kr. for hver Dag. De Udgifter, paa hvilket Bidnet har Krav, eller, hvor disse ikke kunne anslaaes bestemt, tilbørligt Forstod paa samme, maa tilbydes betalte samtidig med Indkaldelsens Forlyndelse.

§ 147.

Politimesteren er berettiget til at afkræve Enhver, som er pligtig at aflægge Bidnesbøvd for Retten, ubediget Forklaring angaaende Forbrydelser, der ere Gjenstand for offentlig Forfølgning, samt til den Ende at indkalde Personer, som bo eller opholde sig i den Politistred, hvor Forklaringen skal afgives. Udebliver den Indkaldte, er Politimesteren berettiget til at paalægge ham en Bøde af indtil 4 Kr. til Politikassen, at udrede inden 8 Dage, forsaavidt ikke Klage fremjattes efter Reglen i § 226. Mod den, der vægrer sig ved at afgive Forklaring, kunne ingen Tvangsforanstaltninger træffes af Politimesteren.

Kapitel III.

Om Besigtigelser, Syn og Ekson.

§ 148.

Politiet har at foretage Besigtigelser i alle Tilfælde, hvor dets Pligter med Hensyn til Efterforskningen medføre det. Eksonnes det,

at Besigtigelse bør ske ved Retten, har Politiet at drage Omjerg for, at den forefundne Tilstand bliver uforandret, indtil Retshandlingen kan finde Sted.

Retten kan foretage Besigtigelse af Personer, Gjenstande og Lokaliteter, naar Saadant findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt for Sagens Oplysning. Vilde det medføre usorholdsmæssige Udgifter eller Ulemper, at Besigtigelsen foretages af den Ret, ved hvilken Sagen er anhängig, eller skal Besigtigelsen foretages for Hovedforhandlingen i en Sag, som er anhängig for Landretten, foretages den af vedkommende Undersøgelserdommer (§§ 6 og 60).

Undersøgelserdommeren skal ved Besigtigelser saavidt mulig tilkalde to Rettsvidner, naar en Retsskriver ikke er tilstede. Foretager den dømmende Ret under Hovedforhandlingen en Besigtigelse paa Maaedet, skulle alle de Personer være tilstede, som ellers skulle være nærværende under Hovedforhandlingen.

Forudsætter Afdgangen til Besigtigelse en Afsagning, skulle de ovenfor for denne foretagne Betingelser og Regler iagttages.

§ 149.

Kræves der til en Besigtigelse eller iøvrigt til en Undersøgelse eller Bedømmelse af et faktisk Forhold, til hvilken Undersøgelsen findes at give Anledning, Indsigter, som ikke kunne forudsættes hos Retten, tilfalder denne en eller flere Syns- eller Ekspertmand. Retten bestemmer Antallet, forsaavidt ingen særlig Forskrift herom er givet.

Tilfaldelsen sker ved Rettens Udmeldelsesbestemmelse, eller, hvis den Tilfaldte har en almindelig offentlig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Ekspert, ved Rettens til ham rettede Begjæring.

§ 150.

Personer, der vilde være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen, maa ikke tilkaldes som Syns- eller Ekspertmand.

Skulle Syns- eller Ekspertmand udmeldes,

kunne kun uberygtede Personer vælges, der høre til et Troesfund, for hvilket en anvendelig Gudsformular forefindes, eller højtidelig Forsikring i Guds Sted er hjemlet, og som ikke vilde være udelukkede fra at edsvøres som Vidner.

§ 151.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skjandsmand. Dog skulle de om Vidner givne Afstandsbestemmelser ikke være til Hinder for en Udmeldelse, som Forholdene findes at gjøre nødvendig.

Statens Embeds- og Befillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have Tid, eller at Forretningens Foretagelse iøvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter.

§ 152.

Forsaaedit Personer ere beklædte med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skjøn, bør Andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Djemedet kunne forspildes, eller naar andre særegne Grunde gjøre det nødvendigt eller tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udtræves særegne videnskabelige Kundskaber eller Færdigheder, som forudsætte saadanne, bør i Reglen kun udmeldes Mand, der ifølge offentlig Stilling eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for duelige hertil.

Udtræves andre særegne Indsigter eller fagmæssige Færdigheder, bør i Reglen vælges Mand, som ifølge Livsstilling eller sædvanligt Erhverv ere kyndige i de omspurgte Retninger.

Skal en Kvinde synes paa Vegeme, bør i alle Tilfælde, hvor det til Djemedets Opnaaelse er tilstrækkeligt, ærbare Kvinder dertil vælges; navnlig bør, hvor Spørgsmaal foreligger om Svangerskab eller Børnesødsel, istedenfor Væger Jordemødre benyttes, naar disse maa antages at have tilstrækkelig Indsigt til at afgive Erklæring om Spørgsmaalet.

§ 153.

Parterne kunne gjøre Genfillinger til Retten om Valget af Syns- eller Skjomsmandene; men Retten er ikke bunden herved. Førend en Udmeldelse finder Sted, skal Retten, forsaavidt det kan ske uden Fare for Djemedet, meddele Parterne, hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Lejlighed til i den Anledning at ytre sig.

§ 154.

Personer, som bo udenfor vedkommende Retts Embedsraade, kunne kun udmeldes af dem, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen. Er dette ikke oplyst, og det, enten fordi der indenfor Retskredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Gjenstand for Forretningen, er udenfor Retskredsen, findes, nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at Personer udenfor Retskredsen udmeldes, sker Udmeldelse efter Paalæg eller Begjæring ved den Underjogelsesdommer, i hvis Kreds de, som ønskes udmeldte, bo.

§ 155.

Skal Forretningen foregaa under Dommerens Ledelse, maa Rettens Beslutning eller Begjæring, næst en almindelig Angivelse af Forretningens Djemed, nævne Tid og Sted, naar og hvor Mændene skulle møde til Foretagelsen.

I andet Fald bør Beslutningen eller Begjæringen angive Forretningens Gjenstand og Djemed nøjagtig og tydelig, forelægge bestemte Spørgsmaal til Besvarelse, samt være ledsaget af fornødne Oplysninger; tillige skal Fristen til Erklæringens Afgivelse angives.

Parterne kunne andrage paa, at opgivne Punkter inddrages under Forretningen.

§ 156.

Forretningen ledes ordentligvis af en Dommer. Udtræved fortsatte Jagttagelser eller Føseg, inden Erklæring kan afgives, eller findes Forretningens Ledelse af en Dommer af andre Grunde uhensigtsmæssig eller ufornøden, foretages Forretningen af den eller de tilfaldte

Mænd efter den i Udmeldelsesbeslutningen eller Begjæringen givne Anviisning.

Naar Sømmelighedshejny forbyde det, maa Dommeren ikke personlig overvære Forretningen.

§ 157.

Den Forretningen ledende Dommer paa-minder Mændene om at gaa samvittighedsfuldt og upartisk tilværks, henleder deres Opmærksomhed paa, hvad det i Særdeleshed kommer an paa, og forelægger dem de Spørgsmaal, som skulle besvares.

Syns- eller Ekjendsmændene kunne fordre Spørgsmaal forelagte den Sigtede eller Bidner angaaende Punkter, som ere af Bigtighed for deres Erklæring.

Om fornødent bør der gives Mændene Lejlighed til at gjøre sig bekendt med Sagens Aktstykker.

Bil Forretningen medføre Tilintetgjørelse af eller Forandringer ved dens Gjenstand, bør saavidt mulig en Del af samme holdes udenfor Forretningen. Lader dette sig ikke gjøre, bør altid mindst to Syns- eller Ekjendsmænd tilkaldes.

De gjældende Regler om visse Syns eller Ekjends Foretagelse blive staaende ved Magt, forsaavidt de ikke stride mod denne Lovs For- skrifter.

§ 158.

Forretningen afgives efter Rettens Beslutning enten i Form af en skriftlig Erklæring undertegnet af Syns- eller Ekjendsmændene, som overgives til Retten, eller mundtlig til Retsbogen.

Gre Mændene ikke enige, bør det fremgaa af Erklæringen, af hvilken Anstuelse de enkelte Syns- eller Ekjendsmænd ere.

De gjældende nærmere Regler om For- men for visse Erklæringers Afgivelse blive staaende ved Magt.

§ 159.

Syns- og Ekjendsmændene ere pligtige for Retten at aflægge Ed paa deres Forretning samt at besvare de til dem i Anledning af de-

res Erklæring stillede Spørgsmaal. Er Forretningen foretagen af en dertil befikket kolle-
gial Myndighed, fyldestgjøres ovennævnte For-
pligtelse derved, at et eller, navnlig naar der
er Meningsforskjel, flere af dens Medlemmer
efter Kollegiets Bestemmelse give Møde paa
dets Vegne.

Erkendelse finder udenfor Hovedforhandlin-
gen kun Sted, naar Mændene ikke skulle ind-
falder til eller bestræges ikke at kunne møde
under denne; to Retsvidner skulle i saa Fald
saavidt mulig tilkalde, naar en Retskriver
ikke er tilstede. Er Forretningen foretagen i
Genhold til en almindelig Bemyndigelse, bort-
falder Erkendelsen. Eden gaar ud paa, at
Forretningen er udført med Samvittighedsfuld-
hed og efter bedste Overbevisning; den aflæg-
ges for Erklæringens Afgivelse, eller hvis denne
er afgiven tidligere, for dens Oplæsning.

Affærelsen sker efter de om Vidner gjæl-
dende Regler; dog raadslaa Mændene i Reglen
om Svaret, med mindre Retten beslutter, at
de skulle afhøres enkeltvis.

§ 160.

Naar Forpligtelsen til efter Omstændighe-
derne at udtale sig for den Dommer, som le-
der Forretningen, paahviler det Syns- og
Ejdomsmand til Fyldestgjørelse af Bestemmel-
serne i §§ 158 og 159 efter lovlig Indfaldelse
at give Møde for vedkommende Ret. Udenfor
Hovedforhandlingen samt i Sager, der behand-
les ved Underretten, er Mødepligten begræn-
set paa samme Maade som for Vidner.

§ 161.

Findes den af Syns- eller Ejdomsmand
afgivne Erklæring utydelig, ufuldstændig eller
ubestemt, modsigende eller støttet paa urigtige
eller ubeviste Forudsætninger, kan Retten paa-
lægge dem at omgjøre eller fuldstændiggjøre
Forretningen.

Kan et tilfredsstillende Resultat ikke op-
naaes eller ventes ad denne Vej, eller findes
der iøvrigt Grund dertil, kan Retten tilkalde
andre Syns- eller Ejdomsmand til en ny
Forretnings Foretogelse.

§ 162.

Imod Syns- eller Ejendmand, der uden lovligt Forsald udeblive, eller uden tilstrækkelig Grund forsomme at gjøre deres Forretning færdig, eller nægte at deltage i Forretningen eller ubejogtet vægre sig ved at efterkomme Rettens Paalæg om at omgjøre eller sudsæddiggjøre Forretningen, anvendes de i § 137, jfr. § 138, for Vidner bestemte Tvangsmidler med de Bøpelsler, som følge af Forholdets Natur. Imod Syns- eller Ejendmand, der nægte at afgive Erklæring eller at bevare de til dem angaaende Erklæringen i Retten fællede Spørgsmaal eller at aflægge Ed paa Forretningen, hvor Ed er foreskrevet, komme Reglerne i § 145 til Anvendelse.

§ 163.

Til Undersøttelse under Efterforskningen kan Politimesteren lade foretage Syns- eller Ejendforretninger ved Mænd, som han selv tilfalder, samt afkræve visse ubeediget Erklæring angaaende Forretningens Resultat. Ere de Paagjældende ikke beklædte med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Ejsen, ere de dog kun pligtige til at efterkomme Kaldelsen, naar Forretningen skal foretages og Erklæringen afgives i den Politimesters, i hvilken de bo. Udeblive eller vægre den eller de Tilfaldte sig ved at efterkomme Kaldelsen, kan en Bøde af indtil 10 Kr. til Politikassen paalægges dem, at udrede inden 8 Dage, forsaavidt ikke Klage fremsættes efter Regelen i § 226; iøvrigt kunne ingen Tvangsforanstaltninger træffes af Politimesteren.

Er Forretningens Gjenstand udjat for, eller vil Forretningen medføre dens Tilintetgjørelse eller saadanne Forandringer ved den, at Gjentagelse senere ikke vil kunne finde Sted, er Politimesteren dog kun berettiget til at tilfalde Syns- eller Ejendmand, naar Omstændighederne ikke tillade Opfattelse. Tillige har han i saadant Fald snarest mulig at henvende sig til Retten om Baretagelse af det videre Fornødne i Anledning af Forretningen. Den, der udebliver eller vægrer sig ved at efterkomme Kaldelsen under de nævnte Omstændigheder, kan om fornødent afhentes med Magt.

Jøvrigt komme de ovenfor givne Regler ogsaa til Anvendelse ved de i denne Paragraf ommeldte Forretninger med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 164.

For Syns- eller Skjønnsforretninger, som ikke foretages ifølge Embedspligt, erholde Syns- og Skjønsmænd, forsaavidt det dem paalagte Gjerns Kræver deres Nærværelse mere en $\frac{1}{2}$ Mil borte fra deres Hjem, i Bederlag for Befordring $1\frac{1}{2}$ Kr. for hver løbende Mil samt derhos i Tarepenge 6 Kr. for hver Dag, de ere fraværende fra Hjemmet. Disse Udgifter eller, hvis de ikke kunne anslaaes bestemt, passende Forstod paa dem, skulle tilbydes forud. Syns- og Skjønsmænd have derhos Krav paa Godtgjærelse af havte Udlog og paa sportelmæssig Betaling for deres Forretnings Udførelse. Har Forretningen udtrædet særlig Noje eller Tidsanvendelse, kan Rettens Formand forbejle Betalingen efter sit Skjøn.

Udenfor de omhandlede Betalinger maa Syns- og Skjønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf Intet modtage af Parterne for deres Forretning.

For Møder for Retten i Anledning af den foretagne Forretning erholde Mændene Godtgjærelse efter de for Vidner givne Regler.

§ 165.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skjønsmænd, forsaavidt ovenstaaende Forrifter ikke ere til Hindrer derfor.

Kapitel IV.

Om den Sigtedes Indkaldelse for Retten, Anholdelse og Fængsling samt om Beslaglæggelse af dens Formue, som undrager sig Forfølgning, m. S.

I.

Om den Sigtedes Indkaldelse for Retten.

§ 166.

Den Sigtede, som befinder sig paa fri Fod, er pligtig til efter lovlig Indkaldelse personlig at møde for Retten til Afhørelse